

ябанджия, изпъденъ даскалъ, мюзефиринъ. Оттогава тоя даскалъ не можѣ да се мърне въ село. Другъ пътъ, другъ вѣстникъ писа нѣщо лошо за най-голѣмия синъ на дѣда ти Вѣлка. Като го прочете — май съ момче! — затвори се вѣжжи, залинѣ, засѣхна, хвана го болка и отиде безъ врѣме — младо и зелено!.. Прострѣ се въ носило момъкъ да му се не нагледашъ. Разилака се цѣло село. И баща, и майка, и роднини — всички, сѣкашъ, ги слана попари! И досега това помнятъ и приказватъ въ Бойково. Знаешъ ли ти едно-врѣме да каже нѣкой: „И въ вѣстника го писали!“ — добро или лошо — какво значеше? То бѣше голѣма похвала, или пъкъ голѣмъ укоръ, не дай Боже! все едно свещеникътъ отъ царскитѣ врата въ църква, или отъ амвона да изрече върху ти благословия или анатема! За лошо — срамъ, голѣмъ срамъ, ти казвамъ! да не смѣнешъ да подадешъ глава извънъ кѣщи и да погледнешъ хората въ очитѣ. А пъкъ сега?! Накѣдѣто е трѣгналъ, Богъ да пази отъ нови наредби обичаи и врѣмена! Нека той да оправя!.. Каквото щешъ ми приказвай, синко, но азъ виждамъ, че отъ день на день по-налошо отиваме! То си личи!... Докога тѣй ще върви, не зная! Признавашъ ли туй? Отговори де!..

— Само донѣкъдѣ!.. Но, тате, каквото щешъ ми приказвай, азъ пакъ ще ти кажа, че сегашнитѣ врѣмена сѣ много по-добри отъ нѣвгашнитѣ, пакъ и още по-добри ще настанатъ — азъ напълно вѣрвамъ туй! — ако си само опитваме добрѣ ума. Старото врѣме, както за всѣко нѣщо безвъзвратно изгубено, ни се само присторно вижда тѣй хубаво, мило!.. Признавамъ, най-послѣ: новаци сме въ политическия животъ, малко буйни, на сме наслѣдили и нѣкои долни чѣрти отъ робското врѣме — та правимъ грѣшки волни и неволни, не знаемъ да се ползуваме отъ свободата, както трѣбва. Туй зло е фатално, неизбежно, за всѣки младъ народъ. Прѣзъ тия фази на революцията сѣ минали всички съседни намъ държавици. Но... всѣко зло за добро: именно тия грѣшки ще ни вразумятъ най-лесно, и всичко ще трѣгне въ реда си. Ний трѣбва да паднемъ още по-низко, каквото всѣки да признае злото, което ни потиска, всѣки